

Overraskede forskere:

Svampesporer kommer fra markerne

Hvis du har allergi over for svampesporer, er det en god idé at undgå marker med kartofler, hvede og byg, når der høstes. Et nyt dansk studie viser nemlig, at landbrugsarealer er den vigtigste kilde til Alternariasporer.

AF STINE RAMLYNG

Dagens svampesporeriveau ...

... fortæller, hvor mange sporer der er indsamlet i en kubikmeter luft i løbet af de sidste 24 timer. De fleste med allergi vil få symptomer, når sporemængden er høj.

For Alternaria gælder at:

Lav: 0-19 sporer
Middel: 20-99 sporer
Høj: > 100 sporer

For Cladosporium gælder at:

Lav: 0-1999
Middel: 2000-5999
Høj: > 6000

Op mod én million danskere er plaget af pollenallergi. Langt færre har allergi over for svampesporerne Alternaria og Cladosporium. Til gengæld er de hårdere ramt, fortæller professor Torben Sigsgaard fra Institut for Folkesundhed, Miljø- og Arbejdsmedicin ved Aarhus Universitet.

– I Danmark har ”kun” 2,4 procent af befolkningen udviklet allergi overfor svampesporer. Det svarer til ca. 13.000 personer. Men selv om de er få, så er de hårdere ramt af deres allergi, fordi de fleste af dem også har astma, siger professoren.

For selvom man er lille, kan man godt lave en del ballade. De to mest almindelige skimmelsvampe i Danmark, Alternaria og Cladosporium, indeholder nemlig allergifremkaldende stoffer (allergener), der kan give både høfeber og astma. Og så er de så bitte små,

at du hverken kan spise dem eller se dem med det blotte øje. Medmindre altså, at de har angrebet dine kartoffelplanter, dit badeværelse eller din frugtskål.

Sporerne kommer fra ...

Nu har forskerne Carsten Ambelas Skjøth og Ulrick Gosewinkel Karlson fra Institut for Miljøvidenskab ved Aarhus Universitet undersøgt, hvor de Alternariasporer, der måles i Danmark, kommer fra. Og undersøgelsen gav nogle interessante resultater.

– Der er mange kilder til svampesporer i naturen, men studiet viser, at lokale og regionale landbrugsarealer er den måske vigtigste kilde til Alternariasporer i Danmark. Derudover så fandt vi også ud af, at vi i Danmark næsten hvert år modtager sporer, som er fløjet med vinden fra store landbrugsområder i Centraleuropa fx fra kartoffel-, byg- eller hve-

demarker i Polen, siger Carsten Ambelas Skjøth.

Bedre rådgivning

Fænomenet er dog ikke helt ukendt. Studier fra USA har vist, at nogle sporetyper kan transporteres op til 1000 km med vinden. Andre studier fra Europa viser samme mønster, nemlig at landene deler sporer på tværs, selv om hovedkilderne er regionale og lokale. Men det nye danske studie vækker alligevel begejstring hos Astma-Allergi Danmark.

– Det er et super spændende studie, som vi kan bruge i vores rådgivning af allergikere, siger Janne Sommer, leder af Astma-Allergi Danmarks pollen- og sporeregistrering.

– Der er ikke nær så mange studier på svampesporer som på pollen, og det her studie gør os meget klogere. Overraskende er det, at vi får Alternariasporer med vinden fra andre

3 RÅD TIL SPORE- ALLERGIKERE

- Undgå marker med kartoffel, byg eller hvede, når landmændene høster i august og september. Vær også opmærksom på din allergi, når du graver i kartoffelbedet eller kompostbunken.
- Luft ud i din bolig og læg dine løbeture inden frokost, hvor der er færrest svampesporer i luften
- Hold øje med Dagens Svampesporeniveau. Svampene har de bedste vækstbetingelser, når vejret er varmt og fugtigt. Til gengæld er det optimale rejsevejr for sporerne blæst og tørt vejr.

Læs mere

om svampesporer på
hoefeber.astma-allergi.dk
> Skimmelsvampe

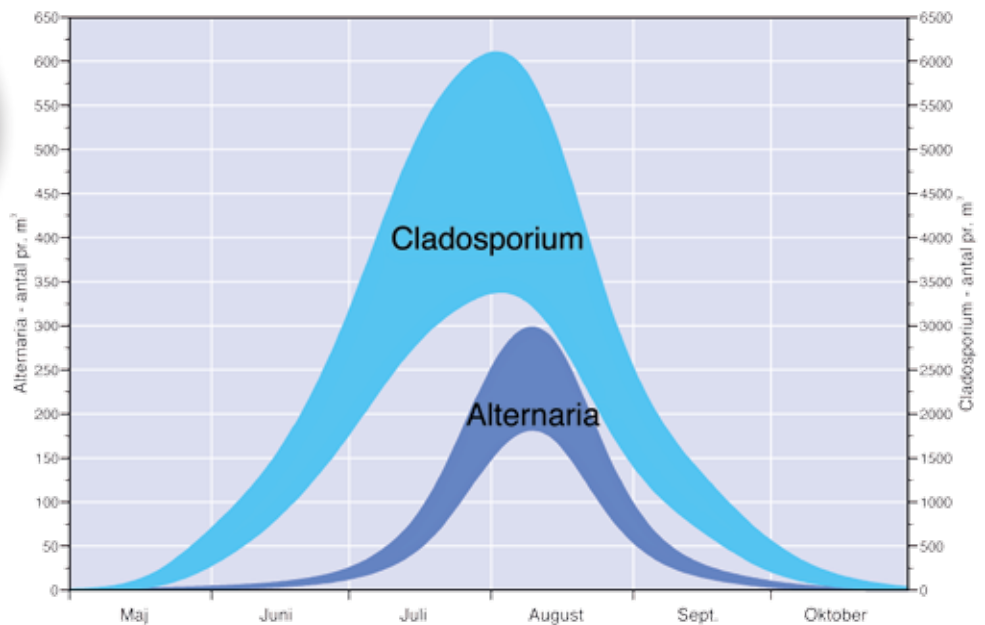
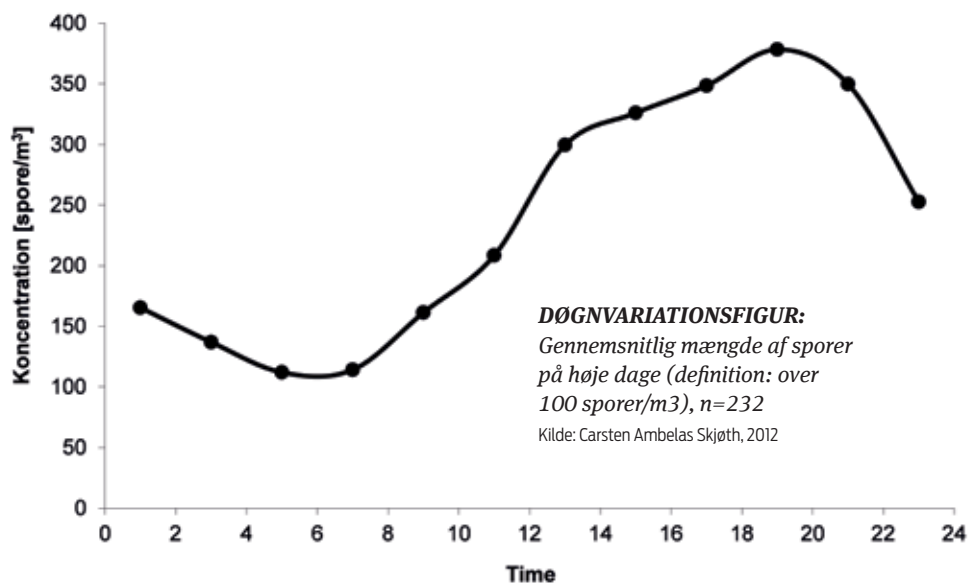
lande, ligesom vi ser med birkepollen. Det vil jo være meget nyttigt, hvis vi på sigt kan forudsige og varsle dét til allergikerne, siger hun.

Vest værre end øst

I dag registrerer Astma-Allergi Danmark kun sporer indsamlet i København, men når den nye forskning viser, at landbrugsområder er den vigtigste kilde til *Alternaria*, er det sandsynligt, at niveauet for svampesporer er højere i Vestdanmark end i Østdanmark.

– I dag ved vi faktisk ikke, om borgerne i Danmarks næststørste by Århus udsættes for de samme mængder svampesporer, som dem der måles i København. Så det er selvfølgelig noget, vi vil inddrage i de tanker, vi gør os omkring det fremtidige arbejde med pollen- og sporeregistreringen i Danmark, slutter Janne Sommer.

Gennemsnitlig mængde af sporer (høje dage) 2001-2010

Svampesporekalender 2010 viser svampesporesæsonen i Danmark. Du finder månederne ud af den vandrette akse og antal af sporer pr. kubikmeter luft op af den lodrette akse. Bemærk at skalaen for *Alternaria* er til venstre og for *Cladosporium* til højre.

Kilde: Astma-Allergi Danmark og DMI.

Kølleformede svampesporer fra *Alternaria*. Forskerne havde især øje på marker med kartofler, byg og hvede. Det er nemlig de afgrøder som *Alternaria*sporerne ynder at angribe. Forskerteamet målte også, at der fra bagenden af en mejetærsker under høst bliver frigivet så store mængder af svampesporer, at det kan give allergikere symptomer – også selvom marken er sprøjtet mod svampe.

